

บทที่ 4

แนวโน้มผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ต่อกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ หลังปี 2558

จังหวัดนครราชสีมา

ความเป็นมา

จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบัน 31 กิโลเมตรเรียกว่า “เมืองโคราชมะปุระ” หรือโคราชกับ “เมืองเสมา” ซึ่งทั้งสองเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองในสมัยของขอม แต่ในปัจจุบันเป็นเมืองร้างตั้งอยู่ริมลำตะคอง ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ. 2199-2231 ได้ทรงโปรดให้สร้างเมืองขึ้นใหม่โดยเอาชื่อของเมืองเสมากับเมืองโคราชมะปุระมาผูกเป็นชื่อเมืองใหม่เรียกว่า “เมืองนครราชสีมา” แต่คนทั่วไปนิยมเรียกกันว่า “เมืองโคราช”

ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดนครราชสีมาตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช สูงจากระดับน้ำทะเล 187 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 255 กิโลเมตร(โดยรถยนต์) และ 264 กิโลเมตร(โดยรถไฟ) มีพื้นที่ประมาณ 20,493,964 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายกและจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และจังหวัดลพบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นและพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดนครราชสีมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด ได้แก่ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ(เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์) ลมมรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีน ซึ่งจะพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมาประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งโดยทั่วไป ส่วนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้(เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) ลมมรสุมนี้มีแหล่งกำเนิด

จากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งจะพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตรจะพัดพามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมามีเมฆมากและฝนตกชุกโดยทั่วไป

การปกครอง

การบริหารราชการส่วนภูมิภาคของจังหวัดนครราชสีมาแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนราชการจำนวน 258 หน่วย ประกอบด้วย
 - ส่วนกลางในภูมิภาคจำนวน 196 หน่วย
 - ส่วนภูมิภาคจำนวน 35 หน่วย
 - รัฐวิสาหกิจจำนวน 27 หน่วย
2. หน่วยงานอิสระจำนวน 26 หน่วย
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 334 องค์การ ประกอบด้วย
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 1 แห่ง
 - องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 257 แห่ง
 - เทศบาล ได้แก่ เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 72 แห่ง รวมทั้งหมด 75 แห่ง

นอกจากนี้ จังหวัดนครราชสีมายังแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 32 อำเภอ 287 ตำบล และ 3,734 หมู่บ้าน ดังนี้

อำเภอ	อำเภอ	อำเภอ
1.เมืองนครราชสีมา	12.พระทองคำ	23.พิมาย
2.ครบุรี	13.โนนสูง	24.ห้วยแถลง
3.เสิงสาง	14.ขามสะแกแสง	25.สูงเนิน
4.คง	15.บัวใหญ่	26.ขามทะเลสอ
5.บ้านเหลื่อม	16.สีดา	27.สีคิ้ว
6.จักราช	17.บัวลาย	28.ปากช่อง
7.โชคชัย	18.แก้งสนามนาง	29.ชุมพวง
8.หนองบุญมาก	19.ประทาย	30.เมืองยาง
9.ด่านขุนทด	20.โนนแดง	31.ลำทะเมนชัย

10.เทพารักษ์	21.ปักธงชัย	32.เฉลิมพระเกียรติ
11.โนนไทย	22.วังน้ำเขียว	

ประชากร

จังหวัดนครราชสีมามีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับสองของประเทศ จากข้อมูลสำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา ณ พ.ศ. 2556 มีจำนวน 2,610,164 คน เป็นชาย 1,289,861 คน หญิง 1,320,303 คน เพศหญิงจะมีมากกว่าชาย อำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด อำเภอบ้านเหลื่อม ความหนาแน่นของประชากร 126 คนต่อตารางกิโลเมตร

อนึ่ง จากสภาพภูมิประเทศใหญ่และจำนวนประชากรมาก จึงมีนโยบายการบริหารงานยุทธศาสตร์ “กลุ่มอำเภอ” ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารงานแบบบูรณาการ เพื่อให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในรูปของการรวมกลุ่มอำเภอที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้การวางกรอบการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเป็นไปอย่างมีระบบและร่วมกันแก้ไขปัญหาระหว่างอำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักเกณฑ์และแนวทาง ดังนี้ 1. ยึดลักษณะเขตพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมและรอยต่อระหว่างอำเภอที่เชื่อมโยงถึงกัน 2. มีศักยภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาอำเภอที่สอดคล้องเกื้อหนุนต่อกัน 3. มีความเกี่ยวเนื่องกันทางเศรษฐกิจ การผลิต การค้าและการลงทุน เพื่อเพิ่มมูลค่าและการได้เปรียบในการแข่งขันร่วมกัน รวมถึงเป็นการแก้ปัญหาเร่งด่วนที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มอำเภอ ดังนี้

กลุ่มที่ 1.อำเภอ เมืองนครราชสีมา สีคิ้ว ปากช่อง สูงเนิน เฉลิมพระเกียรติ ขามทะเลสอ

กลุ่มที่ 2.อำเภอ โชคชัย ปักธงชัย วังน้ำเขียว ครบุรี เลิงสาง

กลุ่มที่ 3. อำเภอ พิมาย ชุมพวง โนนแดง ประทาย ลำทะเมนชัย เมืองยาง

กลุ่มที่ 4. อำเภอ จักราช โนนสูง ห้วยแถลง หอนงบุญมาก โนนไทย

กลุ่มที่ 5. อำเภอ ด่านขุนทด เทพารักษ์ พระทองคำ ขามสะแกแสง

กลุ่มที่ 6. อำเภอ บัวใหญ่ บัวลาย แก้งสนามนาง สีดา บ้านเหลื่อม คง

แรงงาน

จากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงาน ณ กันยายน 2557 พบว่าประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 2,017,231 คนจะอยู่ในกำลังแรงงาน 1,436,349 คนคิดเป็นร้อยละ 71.20 โดยผู้มีงานทำจำนวน 1,405,156 คน และผู้ว่างงานจำนวน 29,441 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ของผู้ว่าง แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร และในอนาคตอาจมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้นเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรมีราคาต่ำ

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็ง

1. เป็นฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจ อาหารและพลังงานที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะข้าวและมันสำปะหลังที่เป็นพืชเพื่อการบริโภคและสามารถแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า
2. มีศูนย์พันธุ์ข้าวชุมชน เป็นแหล่งเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีที่เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ช่วยแบ่งเบาภาระปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรและช่วยให้เข้าถึงพันธุ์ข้าวคุณภาพดี
3. มีการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรที่มีเงินลงทุน 12,000 ล้านบาท และอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปที่มีเงินลงทุน 19,000 ล้านบาท
4. ภาคการผลิตที่มีความแข็งแกร่งในด้านปริมาณ คุณภาพและราคาวัตถุดิบและด้านความรวดเร็วในการขนส่ง
5. ภาคการผลิตมีการริเริ่มเพื่อร่วมมือกับสถาบันทางการศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตและการเตรียมบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในอนาคต
6. สถานประกอบการอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอินโดจีน และเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมน้อย
7. มีความแข็งแกร่งในด้านการศึกษา ชีวติครอบครัวยุคใหม่และชุมชนและสภาพสังคมสิ่งแวดล้อม อยู่สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ
8. มีความปลอดภัยสูง เนื่องจากสถิติคดีอาชญากรรมและยาเสพติดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ
9. มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ นันทนาการ
10. ชุมชนและองค์กรภาครัฐมีการร่วมมือเพื่อพัฒนาสินค้าและยกระดับมาตรฐานสินค้า OTOP อย่างต่อเนื่อง
11. ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและต้องการร่วมมือระหว่างกันเพื่อบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรแหล่งน้ำ

จุดอ่อน

1. ภาคเกษตรกรรมมีผลิตภาพต่อไร่ยังต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของประเทศ แสดงถึงการขาดผลิตภาพทางการเพาะปลูก
2. คนรุ่นใหม่ขาดความตระหนักในความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมและหันเหไปประกอบอาชีพกลุ่มการให้บริการ ทำให้มีจำนวนแรงงานภาคเกษตรกรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง

3. ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในหน้าแล้ว การพัฒนาพื้นที่ชลประทานอยู่ในลักษณะการจัดการปริมาณน้ำในฤดูฝนเท่านั้น ส่วนฤดูแล้งไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้ นอกจากนี้ขนาดของแหล่งน้ำในชุมชนมีไม่เพียงพอต่อภาพการผลิต

4. มีพื้นที่ดินเค็มกระจายในวงกว้าง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นทราย ดินตื้น มีปัญหาการดูดซับน้ำและแร่ธาตุ เพราะใช้ประโยชน์ติดต่อกันยาวนานโดยไม่มีการปรับปรุงดิน และมีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างต่อเนื่อง

5. เส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ยังไม่พร้อม ขาดการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิต ศูนย์และรวบรวมกระจายสินค้า รวมถึงมีปัญหากฎระเบียบและเอกสารที่ทำให้การดำเนินการขนส่งเป็นไปด้วยความล่าช้า

6. แรงงานในภาคอุตสาหกรรมขาดแคลน เนื่องจากคนย้ายไปในภาคของการให้บริการ และมีทัศนคติต่อการเลือกงานสูงขึ้น ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทน

7. การวางผังเมืองแบบใหม่มีการจำกัดพื้นที่อุตสาหกรรม ทำให้ไม่สามารถขยายตัวสถานประกอบการและโรงงานได้

8. ภาคการผลิตขาดปัจจัยด้านอุตสาหกรรมสนับสนุน โดยขาดอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และขาดด้านการรวบรวมองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า

9. การท่องเที่ยวยังไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ตั้งแต่ระดับปานกลางจนถึงสูงได้ และผลประเมินการท่องเที่ยวมีข้อตำหนิเกี่ยวกับความไม่สะอาด ความไม่ซื่อสัตย์ของการให้บริการ และความไม่สะดวกสบายของบริการขนส่งภายในจังหวัด

10. การท่องเที่ยวยังไม่พัฒนาศักยภาพได้เต็มรูปแบบ เพราะขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ขาดการประสานและสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวกับจังหวัดอื่นๆ และกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง จึงยังไม่เป็นที่รู้จักต่อชาวต่างชาติที่เป็นเป้าหมายการประชาสัมพันธ์และการสร้างรายได้

11. การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพื่อรับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับต่ำ ทั้งที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม

12. แม้จะมีสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพหลายแห่ง ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยม แต่ยังคงขาดการต่อยอดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ทำให้เกิดแรงงานขาดทักษะ มากกว่าแรงงานเชี่ยวชาญทักษะที่จะช่วยสร้างมูลค่าการผลิตและสร้างรายได้มากขึ้น

13. ประสบปัญหาหมอกควันและของเสียจากภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคประชาชน โดยส่วนที่ได้รับผลกระทบจากมลภาวะสูงสุดคือ พื้นที่แถบลุ่มน้ำ คู คลองในเมือง

โอกาส

1. ความนิยมเกษตรอินทรีย์ที่ผู้บริโภคซื้อผลผลิตอินทรีย์มากขึ้นและส่งผลกระทบต่ออุปสงค์เปลี่ยนวิถีการเกษตร จากเกษตรเคมีสู่เกษตรปลอดสารพิษ ซึ่งช่วยลดสารเคมี ลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เกษตรกร และช่วยให้เกษตรกรมีสุขภาพที่ดีขึ้น
2. รัฐสนับสนุนการยกระดับผลผลิตสู่มาตรฐาน GAP ทำให้ส่งขายห้างสรรพสินค้าชั้นนำในราคาสูงได้
3. การก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะก่อให้เกิดการไหลเวียนของแรงงาน เงินทุน และปัจจัยการผลิตระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน นำมาซึ่งบริบทการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการค้าการลงทุนในอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ พร้อมกับช่วยลดต้นทุนโดยการย้ายฐานการผลิตหรือรับเอาวัตถุดิบจากแหล่งที่มีต้นทุนถูกกว่า
4. โครงการ Food Valley ที่จะป็นศูนย์วิจัยพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารและเกษตรแปรรูป พร้อมทั้งการผลิตสินค้าและโรงงานต้นแบบ
5. การสร้างทางรถไฟความเร็วสูงเพื่อประหยัดต้นทุนโลจิสติกส์และขยายตลาดสู่ทั่วภูมิภาค
6. ยุทธศาสตร์ของกรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานด้านบริการ ความปลอดภัยและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้น
7. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวเส้นทางอารยธรรมขอมจากปราสาทหินพิมายของจังหวัดสุรินทร์ในประเทศกัมพูชา
8. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการไหลเวียนของนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านสู่ประเทศไทย
9. นโยบายแรงงานขั้นต่ำที่จะช่วยเพิ่มรายได้และยกระดับชีวิตความเป็นอยู่
10. นโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีมาต่อเนื่องและนโยบาย 1 child 1 Tablet ที่หากมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ควบคู่กันจะช่วยสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพได้
11. นโยบายเพิ่มเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงราคาถูกและมีความครอบคลุมทั่วถึง
12. นโยบายการรณรงค์เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมสีเขียวที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

อุปสรรค

1. ประสบปัญหาภัยธรรมชาติบ่อยครั้งทั้งน้ำแล้งและน้ำท่วม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการผลิตสินค้าภาคเกษตรกรรม
2. ข้อจำกัดทางกฎหมายของภาครัฐยังไม่เอื้อต่อการค้าระหว่างประเทศ เช่น การคิดภาษีแอลกอฮอล์ในอัตราภาษีสุรา
3. การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี จากต่างประเทศเช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัย ซึ่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าสำคัญประเภทสินค้าเกษตรแปรรูป

4. นโยบายการขึ้นอัตราแรงงานขั้นต่ำของรัฐบาล ซึ่งหากขาดการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของแรงงานในอัตราที่เท่าเทียมกัน จะทำให้เกิดสภาวะสินค้าแพงและไร้คุณภาพ

5. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีการแข่งขันด้านแรงงานขาดทักษะราคาถูก จากประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะที่ประเทศไทยจะเสียเปรียบจากการมีแรงงานขาดทักษะ ในอัตราค่าจ้างที่สูงกว่า

6. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเมืองและด่านชายแดนยังไม่เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวที่เชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมีเส้นทางหลักสำหรับขนส่งสินค้าออกต่างประเทศได้เพียงเส้นทางเดียว โดยใช้ถนนมิตรภาพผ่านนครราชสีมาไปสู่ท่าเรือน้ำลึกชาวฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่ที่อยู่ลึกเข้าไปตอนในของภาคต้องขนส่งอ้อมผ่านจังหวัดนครราชสีมา

7. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวขาดการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นระบบ ขาดการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้าน

8. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจนำมาซึ่งปัญหาแรงงานต่างด้าวในบางพื้นที่เป็นแรงงานผิดกฎหมาย มีคุณภาพชีวิตต่ำ ก่อให้เกิดโรคระบาดและปัญหาอาชญากรรมตามมา

แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560)

จังหวัดนครราชสีมาได้ปรับวิสัยทัศน์ใหม่ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในภูมิภาค มุ่งเน้นเชื่อมโยงเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร อาหารปลอดภัยและพลังงานทดแทน พัฒนาระบบโลจิสติกส์และการค้าเพื่อเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคอีสาน และรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ใหม่และ OTOP เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนผ่านการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขยิ่งขึ้น และเพื่อให้วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การดำเนินโครงการสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รองรับการพัฒนาตัวทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในประชาคมอาเซียน ซึ่งภายใต้บทบาทของจังหวัดในระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า มีดังนี้

1. เป็นประตูเชื่อมโยงระบบ Logistic และกระจายสินค้าสำคัญในภูมิภาค
2. เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสีเขียว ประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีขั้นสูง
4. เป็นศูนย์กลางอาหารปลอดภัยและพลังงานสะอาดใหญ่ที่สุดของอาเซียน
5. เป็นศูนย์กลางการศึกษาและสาธารณสุข
6. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และยั่งยืน
7. เป็นกำลังเสริมสร้างความมั่นคงทางการทหารที่สำคัญในภูมิภาคและประเทศ

ขณะที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ในเรื่องของการเปิดเสรีทางการค้า ส่งผลต่อด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในประเทศและแรงงานต่างด้าว แม้แรงงานต่างด้าวจะได้รับการยอมรับว่าเป็นกำลังสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย แต่ผลกระทบจากการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก หลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรมย่อมจะสร้างปัญหาต่างๆ ให้กับคนไทยและสังคมจึงต้องปรับตัวเพื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่จะมาจากแรงงานต่างด้าว

สถานการณ์แรงงานต่างด้าวของไทยในช่วงก่อนและหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC

ช่วงก่อนการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในตลาดแรงงานของไทยจะมีแรงงาน 4 กลุ่มใหญ่คือ 1) กลุ่มแรงงานไทยที่ไม่มีฝีมือ 2) กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีฝีมือ 3) กลุ่มแรงงานไทยที่มีทักษะหรือมีความเชี่ยวชาญ 4) กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีทักษะหรือมีความเชี่ยวชาญที่เข้ามาโดยถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย โดยในปี 2553-2554 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในไทยส่วนใหญ่จะเข้ามาโดยผิดกฎหมายต่อมาในปี 2555-2557 แรงงานต่างด้าวจะเข้ามาทำงานอย่างถูกกฎหมายมากขึ้น ดังตารางแรงงานที่ได้รับอนุญาตทำงาน

ปี (ธันวาคม)	ที่ได้รับอนุญาต	เข้าเมืองถูกกฎหมาย	เข้าเมืองผิดกฎหมาย
2553	1,335,155	379,560	956,595
2554	1,950,650	675,235	1,272,415
2555	1,133,851	940,531	193,320
2556	1,183,835	1,155,826	28,009
2557 (มิถุนายน)	1,559,909	1,539,802	20,107

ช่วงหลังจากที่ไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 และเป็นช่วงเวลาที่มีการเปิดเสรีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน คาดว่าจะมีแรงงานต่างด้าวจากประเทศต่างๆ ในอาเซียนเข้ามาในตลาดแรงงานของไทยเพิ่มขึ้น ทั้งแรงงานที่ไม่มีฝีมือและแรงงานที่มีทักษะที่เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย การที่ไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็จะทำให้แรงงานต่างด้าวจากประเทศในกลุ่มอาเซียนเข้ามาทำงานในไทยอย่างผิดกฎหมายจะน้อยลง

จังหวัดนครราชสีมาไม่ได้มีชายแดนติดต่อกับประเทศ แต่มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชาผิดกฎหมายกว่า 17,000 คน ซึ่งแรงงานที่ถูกกฎหมายจะได้รับการดูแลอย่างเป็นรูปธรรมตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย การจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม การค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม

นอกจากนี้จังหวัดนครราชสีมายังเฝ้าติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ด้วยการตรวจสอบนายจ้างและสถานประกอบการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงานและการใช้แรงงานเด็กในจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อย่างไรก็ตามต้องยอมรับว่าในพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่เป็นจำนวนมาก เนื่องจาก งานบางประเภทคนในพื้นที่หรือแรงงานของไทยไม่นิยมทำ จึงต้องมีการนำเข้าแรงงานต่างด้าว จากการตรวจสอบสถานประกอบการและแรงงานต่างด้าวในการกิจปกติตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2557 ถึง กุมภาพันธ์ 2558 สถานประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน 39 แห่งมีจำนวนแรงงานต่างด้าว 1,146 คน เป็นแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายจำนวน 1,061 คน แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายจำนวน 81คน

สำหรับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกกฎหมายตามมติคณะรัฐมนตรีของจังหวัดนครราชสีมา ในปี 2558 มีจำนวนทั้งสิ้น 13,027 คน สูงสุดได้แก่ สัญชาติกัมพูชาจำนวน 9,873 คน รองลงมาเป็นสัญชาติลาวจำนวน 1,602 คนและสัญชาติพม่าจำนวน 1,552 คน

จากการศึกษาพบว่า หลังการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ในจังหวัดนครราชสีมา นั้นประชากรและบุคลากรภาครัฐมีความรู้และความเข้าใจต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของไทย โดยหน่วยงานรัฐจะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ และทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจโดยเฉพาะในโรงเรียนต่างๆ ผ่านกิจกรรมกับเยาวชน นักเรียน เป็นต้น ขณะที่ผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของจังหวัดนครราชสีมาจะเป็นในเรื่องของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ได้แก่ เรื่องโรคระบาดโดยเฉพาะจากแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง ตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขกับแรงงานหญิงที่ติดตามสามีเข้ามาทำงานและตั้งครรภ์มาด้วยซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายในการคลอดรวมถึงค่ารักษาพยาบาลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะเรื่องภาษา เนื่องจากแรงงานที่เข้ามาทำงานส่วนใหญ่จะเตรียมความพร้อมมีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทยและสามารถพูดได้ ขณะที่ประชากรในจังหวัดยังขาดความรู้ความเข้าใจในภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งทำให้สื่อสารไม่เข้าใจกัน

จังหวัดชัยภูมิ

ความเป็นมา

จังหวัดชัยภูมิเป็นเมืองที่ปรากฏมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ในสมัยพระนารายณ์มหาราชมีชื่อว่าเมืองชัยภูมิ และปรากฏอีกครั้งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีข้าราชการของเจ้าอนุวงศ์เมืองเวียงจันทร์ชื่อนายแล ได้อพยพครอบครัวและบริวารมาตั้งชุมชนแห่งใหม่ การอพยพเกิดขึ้นหลายครั้งจนสุดท้ายนายแลได้ตั้งชุมชนอยู่บริเวณหนองปลาเฒ่าและหนองหลอด ซึ่งในปัจจุบันคือบริเวณอำเภอเมืองชัยภูมิ การอพยพและตั้งถิ่นฐานในครั้งนี้ นายแลได้แสดงความภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) โดยการส่งส่วยทองคำถวาย และได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองคนแรกของเมืองชัยภูมิ ได้รับราชทินนามว่า “พระยาภักดีชุมพล”

เมื่อ พ.ศ. 2369 เมืองนครราชสีมาถูกเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ยึด พระยาภักดีชุมพลได้ยกกำลังคนเข้าร่วมรบกับคุณหญิงโม เป็นเหตุให้ทัพเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์พ่าย กำลังพลส่วนหนึ่งของทัพเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ได้หันมายึดเมืองชัยภูมิและจับตัวพระยาภักดีชุมพลเพื่อบังคับให้เข้าร่วมเป็นฝ่ายเดียวกัน แต่พระยาภักดีชุมพลไม่ยินยอมจึงถูกประหารบริเวณรินหนองปลาเฒ่า ในปัจจุบันบริเวณที่เชื่อว่าเป็นสถานที่ที่พระยาภักดีชุมพลถูกประหารได้มีการสร้างศาลาพระยาภักดีชุมพล (แล) เพื่อใช้เป็นที่เคารพสักการะและได้มีการจัดงานเพื่อรำลึกเป็นประจำทุกปี เรียกว่างานบุญเดือนหก สักการะเจ้าพ่อพญาแล

ข้อมูลทั่วไป

1) สถานที่ตั้ง พื้นที่ และเขตการปกครอง

จังหวัดชัยภูมิตั้งอยู่ในบริเวณขอบที่ราบสูงในภาคอีสานของประเทศไทย และเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 7 ของประเทศไทย โดยมีขนาดพื้นที่ประมาณ 12,778.3 ตารางกิโลเมตร ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาและป่าไม้ (ร้อยละ 50.42) เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำชี มีเทือกเขาที่สำคัญ ประกอบด้วย ภูอิเฒ่า ภูแลนคา และภูพังเหย ตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่ราบลุ่ม (ร้อยละ 45.13) และพื้นที่ราบสูงนอกเขตป่าไม้ (ร้อยละ 3.16) พื้นที่น้ำ (ร้อยละ 0.79) พื้นที่ดินดาน ดินเลนใช้ประโยชน์ไม่ได้ (ร้อยละ 0.50)

อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี และจังหวัดเพชรบูรณ์

ด้วยขนาดของจังหวัดที่มีพื้นที่มากกว่า 7,986,429 ไร่ จึงส่งผลให้มีการเขตการปกครองแบ่งออกมาถึง 16 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอจัตุรัส อำเภอภูเขียว อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอบ้านแท่น อำเภอแก่งคร้อ อำเภอคอนสาร อำเภอเทพสถิต อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอภักดีชุมพล อำเภอเนินสง่า และอำเภอซับใหญ่

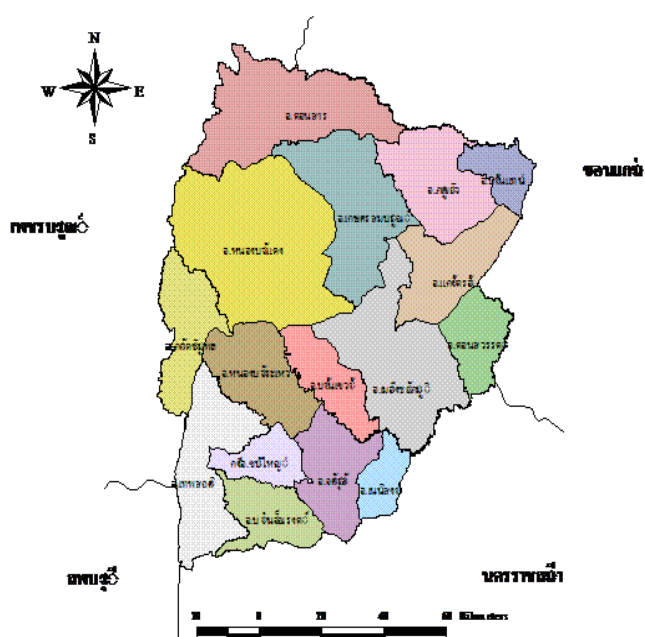
2) ประชากร

หากพิจารณาจากสถิติของกรมการปกครองเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 จังหวัดชัยภูมิมีจำนวนประชากรสัญชาติไทยมากเป็นลำดับที่ 18 ของประเทศ คือมีจำนวน 1,137,428 คน อีกทั้งจำนวนรวมของประชากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสัดส่วนเพศชาย (ร้อยละ 49.7) และเพศหญิง (ร้อยละ 50.3) ใกล้เคียงกัน

ตารางแสดงจำนวนประชากรในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ระหว่าง พ.ศ. 2554 - 2558

พ.ศ.	ชาย	หญิง	รวม
2559*	427,964	449,605	877,569
2558*	428,270	449,563	877,833
2557*	421,604	443,792	865,396
2556*	429,502	451,278	880,780

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ ข้อมูล ณ วันที่ 29 กรกฎาคม 2559

ที่มา:

http://www.chaiyaphum.go.th/page_about/about1.php

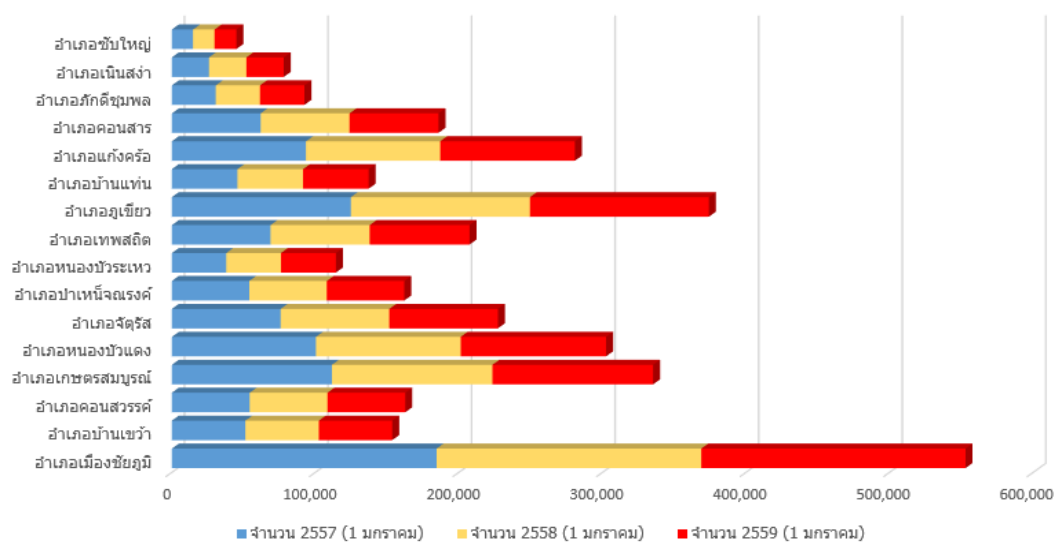
เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ณ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 จังหวัดชัยภูมิมีกลุ่มประชากรสัญชาติที่มีช่วงอายุระหว่าง 0-14 ปี มีจำนวน 174,504 คน ผู้ที่มีช่วงอายุระหว่าง 15 – 59 ปี มีจำนวน 536,656 คน และผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 166,409 คน จากสถิติดังกล่าวทำให้ทราบว่า ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน มีสัดส่วนที่มากกว่าผู้ที่ไม่อยู่ในวัยแรงงาน โดยคิดเป็นร้อยละ 61 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

นอกจากนี้กระจายตัวของประชากรของจังหวัดชัยภูมิ ใน พ.ศ. 2559 (1 มกราคม) พบว่า โดยส่วนใหญ่มีทะเบียนบ้านอยู่ใน

เขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิมากที่สุด จำนวน 184,092 คน (ร้อยละ 16.2) รองลงมาคืออำเภอภูเขียว จำนวน 124,660 คน (ร้อยละ 10.9) ขณะที่อำเภอซับใหญ่ มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดของจังหวัดชัยภูมิ โดยมีประชากรจำนวน 15,133 คน (ร้อยละ 1.3) ดังมีรายละเอียดตามตารางและแผนภูมิ

อำเภอ	จำนวน		
	2557 (1 มกราคม)	2558 (1 มกราคม)	2559 (1 มกราคม)
อำเภอเมืองชัยภูมิ	184,454	184,334	184,092
อำเภอบ้านเขว้า	51,249	51,168	51,101

อำเภอคอนสวรรค์	54,285	54,202	54,116
อำเภอเกษตรสมบูรณ์	111,583	111,745	111,931
อำเภอหนองบัวแดง	100,380	100,886	101,211
อำเภอจัตุรัส	75,767	75,712	75,670
อำเภอบำเหน็จณรงค์	53,958	53,989	54,007
อำเภอหนองบัวระเหว	37,982	38,075	38,265
อำเภอเทพสถิต	68,748	69,074	69,618
อำเภอภูเขียว	124,706	124,758	124,660
อำเภอบ้านแท่น	45,744	45,727	45,697
อำเภอแก้งคร้อ	93,492	93,547	93,759
อำเภอคอนสาร	61,925	61,884	61,966
อำเภอกักตื๋ชุมพล	30,635	30,773	30,954
อำเภอเนินสง่า	25,930	26,009	26,013
อำเภอซับใหญ่	14,835	14,992	15,133
รวม	1,135,673	1,136,875	1,138,193

ที่มา: สำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย

นอกจากนี้ยังพบว่าในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิยังมีประชากรต่างด้าวเข้ามาพำนักรวมอยู่ในพื้นที่ด้วย กล่าวคือ จากสถิติของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิมีรายงานว่าใน พ.ศ. 2556 มีจำนวนประชากรต่างด้าวกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดชัยภูมิรวม 2,167 คน โดยส่วนใหญ่พำนักอยู่ในพื้นที่อำเภอหนองบัวระเหว จำนวน 766 คน พ.ศ. 2557 มีจำนวนประชากรต่างด้าวพำนักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 2,151 คน พ.ศ. 2558 มีจำนวนประชากรต่างด้าวพำนักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 3,111 คน จำนวนดังกล่าวเพิ่มมากกว่าปีที่ผ่านมา 960 คน โดยการเพิ่มขึ้นดังกล่าวกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่อำเภอคอนสาร จากเดิมใน พ.ศ. 2557 มีจำนวนประชากรต่างด้าว จำนวน 70 คน เมื่อถึง พ.ศ. 2558 มีการเพิ่มจำนวนเป็น 994 คน ขณะที่ใน พ.ศ. 2559 จำนวนประชากรต่างด้าวที่พำนักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิมีจำนวนลดลง เหลือจำนวน 2,481 คน และอำเภอที่มีจำนวนประชากรต่างด้าวลดลงมากที่สุดคืออำเภอคอนสาร โดยมีจำนวนประชากรต่างด้าวคงเหลือในพื้นที่ จำนวน 69 คน ขณะที่อำเภอบ้านเขวามีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรต่างด้าวมากที่สุด คือมีจำนวน 546 คน จากเดิมมีประชากรต่างด้าว จำนวน 54 คน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

อำเภอ	จำนวน			
	2556	2557	2558	2559
อำเภอเมืองชัยภูมิ	245	245	253	235
อำเภอบ้านเขว้า	50	50	54	546
อำเภอคอนสาร	19	19	18	19
อำเภอเกษตรสมบูรณ์	98	98	112	105
อำเภอหนองบัวแดง	305	303	307	200
อำเภอจัตุรัส	125	118	117	121
อำเภอบำเหน็จณรงค์	126	126	126	110
อำเภอหนองบัวระเหว	766	766	758	738
อำเภอเทพสถิต	120	117	138	120
อำเภอภูเขียว	91	90	86	86
อำเภอบ้านแท่น	7	7	1	7
อำเภอแก้งคร้อ	51	47	52	25
อำเภอคอนสาร	69	70	994	69
อำเภอกักตี่ชุมพล	91	91	91	95
อำเภอเนินสง่า	3	3	3	3
อำเภอซับใหญ่	1	1	1	1
รวม	2,167	2,151	3,111	2,480

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ, ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม

3) การประกอบอาชีพ

รูปแบบเศรษฐกิจของจังหวัดชัยภูมิแบ่งออกอย่างกว้างเป็น 2 ภาคการผลิต ประกอบด้วย ภาคเกษตรกรรม และนอกภาคการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ มีพืชเศรษฐกิจสำคัญ อาทิเช่น ข้าวนาปี อ้อย มันสำปะหลัง

ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิมีจำนวนสถานประกอบการทั้งสิ้น 30,441 แห่ง มีการจ้างงานทั้งสิ้น 101,576 คน

4) วิสัยทัศน์และพันธกิจ

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2560 จังหวัดชัยภูมิมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ตลอดจนกลยุทธ์แนวทางการพัฒนาของจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการรวมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ ดังวิสัยทัศน์จังหวัดที่กล่าวว่า **“เมืองคุณภาพ ด้านสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”** ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น อันได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการ สินค้าและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการ สินค้าและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน มีการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางประกอบด้วย 1) การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร 2) การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม และ 3) การเพิ่มและส่งเสริมการทำเหมืองแร่โปแตช และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของยุทธศาสตร์ ในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องการเป็นประชาคมเสรี ในประเด็นของการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการของสถาบันที่เกี่ยวข้องการการเกษตร เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนายกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาฝีมือแรงงานและบริหารจัดการแรงงานอย่างเป็นระบบ โดยมีความพยายามที่จะให้เกิดการสนับสนุนการฝึกอบรมแรงงานให้มีความรู้และพัฒนาทักษะฝีมือที่ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการฝึกอาชีพอิสระให้กับผู้ที่ต้องการหางานให้ตรงกับความต้องการของตลาดในอนาคต ทั้งนี้เป็นไปเพื่อรองรับการเปิดการเคลื่อนย้ายแรงงานในอนาคต ในขณะเดียวกันได้พยายามดำเนินการจัดระเบียบบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ การจัดระบบดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการของภาคเอกชน และการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ

จากประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนหนึ่งได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษา โดยพยายามให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน

ขณะที่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ยังไม่ปรากฏความเกี่ยวโยงสู่การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สาธารณสุข

1) นโยบาย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ ได้กำหนดแผนพัฒนาสาธารณสุขจังหวัดปี 2556-2559 โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประชาชนจังหวัดชัยภูมิ เข้าถึงระบบสุขภาพที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน การจัดการระบบสุขภาพแบบมีส่วนร่วมนำสู่สู่สภาวะแบบพอเพียง” และได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสาธารณสุขของจังหวัดชัยภูมิ โดยแบ่งออกเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเอกภาพและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบสุขภาพรองรับประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมสุขภาพและวิถีชีวิตที่มีความสุขในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างระบบภูมิคุ้มกันเพื่อลดผลกระทบและภัยคุกคามสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริการสุขภาพและคุณภาพบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารให้ทันสมัย

จากยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาจะพิจารณาได้ว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1 มีความเกี่ยวข้องต่อการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างชัดเจน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อ 1) หน่วยบริการสาธารณสุขระดับจังหวัด/อำเภอมีระบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) 2) ภาครัฐเครือข่าย(ภาครัฐ อปท.และภาคเอกชน) มีความพึงพอใจต่อภาพลักษณ์การจัดการของหน่วยงาน 3) ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเงิน การคลังและการพัสดุโปร่งใส ตรวจสอบได้ และ 4) บุคลากรสาธารณสุขมีคุณธรรมจริยธรรม และมีเอกภาพ และเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิได้กำหนดกลยุทธ์ โดยการส่งเสริมพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ส่งเสริม สัมพันธภาพระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขกับภาครัฐเครือข่าย มีการพัฒนาระบบเฝ้าระวังและกลไกการบริหารจัดการ ด้านการเงิน การคลัง ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรสาธารณสุข ปฏิบัติงาน โดยยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรม

2) สถานพยาบาล และบุคลากร

จังหวัดชัยภูมิมีหน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งสิ้น 200 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) 15 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.) 16 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) 167 แห่ง และอื่น ๆ จำนวน 1 แห่ง โดยสถานบริการดังกล่าวกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ทั้ง 16 อำเภอ ในด้านบุคลากร พบว่า มีแพทย์และทันตแพทย์รวม 128 คน พยาบาล 974 คน

3) ผู้ป่วย

จำนวนการใช้บริการผู้ป่วยนอกของประชากรไทย (ครั้งต่อคนต่อปี)

อำเภอ	จำนวน			
	2556	2557	2558	2559
อำเภอเมืองชัยภูมิ	146,509	228,717	229,502	212,014
อำเภอบ้านเขว้า	38,201	45,517	46,530	40,406
อำเภอคอนสวรรค์	45,708	47,338	50,310	45,299
อำเภอเกษตรสมบูรณ์	79,598	94,894	94,715	96,584
อำเภอหนองบัวแดง	58,386	92,346	94,854	86,772
อำเภอจัตุรัส	59,650	76,867	76,011	68,523
อำเภอบำเหน็จณรงค์	59,240	62,977	58,984	52,323
อำเภอหนองบัวระเหว	6,926	34,553	34,505	31,364
อำเภอเทพสถิต	37,596	55,637	58,113	49,615

อำเภอ	จำนวน			
	2556	2557	2558	2559
อำเภอภูเขียว	90,529	167,355	178,852	127,449
อำเภอบ้านแท่น	40,302	43,579	42,894	39,994
อำเภอแก้งคร้อ	70,249	79,920	82,779	78,212
อำเภอคอนสาร	57,666	59,990	59,365	55,278
อำเภอกักตื๋มพล	31,628	31,438	30,427	29,797
อำเภอเนินสง่า	23,129	27,351	27,724	24,907
อำเภอชัยใหญ่	11,894	13,957	15,539	15,090
รวม	857,211	1,162,436	1,181,104	1,053,627

หมายเหตุ แสดงจำนวนตามปีงบประมาณ

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ

ตารางแสดงข้อมูลบริการสุขภาพประชากรต่างชาติ เขตบริการสุขภาพที่ 9 จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ.	สัญชาติ (คน)						ค่าใช้จ่าย (บาท)		
	เมียนมาร์	กัมพูชา	ลาว	เวียดนาม	อื่นๆ	รวม	ทั้งหมด	เรียกเก็บได้	ฟรี
2559	567	386	595	9	961	2,518	7,469,265	2,328,025	5,141,240
2558	521	450	680	6	973	2,630	7,146,254	2,269,835	4,876,419
2557	483	250	468	12	761	1,974	3,479,721	1,227,636	2,252,085

ที่มา: สำนักสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ

จากตาราง พบว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในกลุ่มประชากรต่างชาตินั้นเพิ่มสูงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายใน พ.ศ. 2558 มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นจาก พ.ศ. 2557 มากกว่าเท่าตัว และหากพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ฟรี มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน โดยใน พ.ศ. 2559 มีค่าใช้จ่าย “ฟรี” จำนวน 5,141,240 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในช่วง พ.ศ. 2557 ที่มีค่าใช้จ่าย “ฟรี” จำนวน 2,252,085 บาท สิ่งนี้จำเป็นภาพสะท้อนที่ภาครัฐต้องแบกรับในการดูแลสุขภาพประชากรต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิเมื่อเริ่มเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน